Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 10 listopada 2026 r.
Znak sprawy: RRE.wlr.058.7.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 20249 w sprawie wzmocnienia ochrony prawnej przetwórców branży mięsnej oraz uszczelnienia przepisów dotyczących przeciwdziałania nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej przez sieci dyskontowe**

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 20249 Pana Posła Witolda Zembaczyńskiego w sprawie wzmocnienia ochrony prawnej przetwórców branży mięsnej oraz uszczelnienia przepisów dotyczących przeciwdziałania nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej przez sieci dyskontowe, przekazuję poniższe informacje.

W Polsce od wielu lat funkcjonują rozwiązania prawne umożliwiające przeciwdziałanie nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w relacjach pomiędzy dostawcami a nabywcami produktów rolnych i spożywczych. Kwestie te reguluje ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (1), która implementuje przepisy dyrektywy (UE) 2019/633 w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (2).

W obowiązującej ustawie zdefiniowano 16 nieuczciwych praktyk handlowych (tzw. praktyki „szare”), w tym 10 bezwzględnie zakazanych (tzw. praktyki „czarne”).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

**Praktyki, które są całkowicie zakazane:**

- zapłata w terminie późniejszym niż 30 dni za produkty łatwopsujące się i 60 dni na pozostałe produkty;
- anulowanie zamówienia produktów łatwopsujących w terminie krótszym niż 30 dni przed przewidywanym terminem dostarczenia;
- jednostronna zmiana przez nabywcę warunków umowy na dostawę;
- nieuzasadnione obniżenie należności z tytułu dostarczenia produktów po ich przyjęciu w całości albo w umówionej części, w szczególności na skutek żądania udzielenia rabatu (jest to praktyka wychodząca poza zakres dyrektywy);
- żądanie od dostawcy płatności niezwiązanych ze sprzedażą produktów rolnych i spożywczych;
- żądanie od dostawcy zapłaty za pogorszenie jakości lub stratę produktów, która nastąpiła w lokalu nabywcy lub gdy znajdują się one w posiadaniu nabywcy i która nie została spowodowana zaniedbaniem lub winą dostawcy;
- odmowa potwierdzenia na piśmie warunków umowy dostawy, które zostały uzgodnione między nabywcą a dostawcą i dla których dostawca poprosił pisemne potwierdzenie;
- bezprawne pozyskiwanie, wykorzystywanie lub ujawnienie przez nabywcę tajemnic handlowych dostawcy;
- stosowanie działań odwetowych wobec dostawcy, gdy ten wykonuje swoje prawa umowne lub prawne, w tym, gdy składa skargę lub współpracuje z organami ścigania podczas dochodzenia;
- żądanie od dostawcy rekompensaty za koszty rozpatrzenia skarg konsumentów związanych ze sprzedażą produktów dostawcy, dotyczących przypadków, które wystąpiły z przyczyn niezawinionych przez dostawcę.

**Praktyki dozwolone pod warunkiem, że zostaną one przed ich stosowaniem jasno i jednoznacznie uzgodnione w umowie między nabywcą a dostawcą m.in.:**

- zwrot przez nabywcę niesprzedanych produktów rolnych i spożywczych dostawcy, nie płacąc za te niesprzedane produkty;
- pobieranie od dostawcy opłaty stanowiącej warunek przechowywania, prezentowania lub oferowania do sprzedaży jego produktów lub udostępniania takich produktów na rynku;
- żądanie od dostawcy ponoszenia całości lub części kosztów rabatów na produkty rolne i spożywcze sprzedawane przez kupującego w drodze promocji;
- wymaganie od dostawcy zapłaty za reklamowanie produktów rolnych i spożywczych przez nabywcę;
- wymaganie od dostawcy zapłaty za prowadzenie marketingu produktów;
- obciążanie dostawcy opłatami za czynności wykonywane przez pracowników zajmujących się urządzeniem lokalu wykorzystywanego do sprzedaży produktów rolnych lub spożywczych dostawcy.

Po przeprowadzeniu przeglądu funkcjonowania dyrektywy 2019/633 Komisja Europejska zapowiedziała przedłożenie projektu ukierunkowanych zmian w dyrektywie w grudniu br. lub na początku stycznia przyszłego roku.

Polska aktywnie uczestniczy w pracach nad zmianą przepisów dyrektywy 2019/633, opowiadając się m. in za ujednoliceniem katalogu nieuczciwych praktyk bez dokonywania ich podziału na „czarne" i „szare", jak i jego rozszerzeniem oraz jednoznacznym objęciem przepisami dyrektywy nowych podmiotów, które pojawiły się na rynku – sojuszy zakupowych.

Należy zauważyć, że kwestie dotyczące kształtowania stosunków umownych pomiędzy producentami rolnymi a nabywcami zostały już częściowo uregulowane w polskim porządku prawnym poprzez wdrożenie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 (3) ustawą o organizacji niektórych rynków rolnych (4). W związku z tym od 3 października 2015 r. w ramach wybranych rynków rolnych obowiązuje wymóg zawierania pisemnych umów pomiędzy producentem produktów rolnych a ich pierwszym nabywcą, a wzór umowy dostępny jest na stronie internetowej KOWR.

W odniesieniu do propozycji wprowadzenia wzorów umów w relacjach handlowych na dalszych etapach łańcucha dostaw, jeśli zaistnieje konieczność wprowadzenia takiego rozwiązania, to wiodącym w tej sprawie jest resort gospodarki. Obecnie zastosowanie mają ogólne zasady prawa cywilnego (5), oparte na swobodzie zawierania umów.

Czas trwania postępowań w sprawie nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej wynika z konieczności zebrania materiału dowodowego niezbędnego do wykazania naruszeń.

Od decyzji Prezesa UOKiK przysługuje przedsiębiorcy odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie apelacja do Sądu Apelacyjnego w Warszawie i skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego. Każdy z tych etapów wymaga przedstawienia materiału dowodowego, co ma istotny wpływ na czas trwania postępowania administracyjnego i sądowego – w przypadku ostatnich postępowań od momentu wydania decyzji do wyroku Sądu Apelacyjnego mijało kilka lat, a część decyzji została uchylona.

Prezes UOKiK podejmuje działania w celu zwrócenia uwagi przedsiębiorców na możliwość dobrowolnego poddania się karze. Ta forma zakończenia postępowania administracyjnego oznacza znaczne obniżenie kary dla przedsiębiorcy w zamian za

deklarację braku składania odwołania i prawomocność decyzji po upływie 1 miesiąca od jej doręczenia.

Przykładowo, w ostatnim okresie Prezes UOKiK wydał 2 decyzje przewidujące dobrowolne poddanie się karze wobec Procam Polska sp. z o.o. oraz Bunge Polska sp. z o.o., nakładając kary łącznie przekraczające 5 mln zł. Dzięki przyjęciu ww. trybu decyzje wydane w lipcu i sierpniu 2026 r. już są prawomocne i nie będą podlegały kontroli sądowej. Interwencje Prezesa UOKiK miały na celu ochronę producentów zbóż, którzy musieli dostarczyć produkty rolne ww. przedsiębiorcom w każdych okolicznościach, nawet kiedy plony zostały zniszczone przez zjawiska o charakterze siły wyższej, tj. suszę, późne przymrozki, gradobicia czy nawalny deszcz. Za brak realizacji umowy groziły rolnikom kary umowne. Dzięki podjętym przez Prezesa UOKiK decyzjom, Procam Polska sp. z o.o. i Bunge Polska sp. z o.o. zmieniły umowy, umożliwiając dostawcom zwolnienie się ze zobowiązania w przypadku, gdy nie doszło do wytworzenia produktu rolnego z przyczyn niezależnych od rolnika.

Ponadto, w zakresie działań podejmowanych w celu skrócenia czasu trwania postępowań Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadził prace legislacyjne przewidujące m.in. propozycję wprowadzenia w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów regulacji ustanawiającej natychmiastową wykonalność nakładanych przez organ kar pieniężnych, tak aby zapewnić ich większą skuteczność i ściągalność. W 2025 r. Prezes UOKiK skierował do Zespołu ds. Programowania Prac Rządu wniosek o wpis do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów projektu ustawy obejmującego m.in. zmiany w zakresie tzw. natychmiastowej wykonalności kar pieniężnych. W ślad za ww. wnioskiem w Urzędzie prowadzone były prace koncepcyjne, w ramach, których rozważano wprowadzenie analogicznej regulacji w przedmiocie natychmiastowej wykonalności kar także na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Przedmiotowy projekt ustawy nie został wpisany jak do tej pory do wykazu prac legislacyjnych RM (wniosek o wpis został zwrócony – Zespół podważył zasadność projektowanych regulacji, w tym m.in. kwestii przewidywanych kosztów generowanych przez projektowane zmiany oraz wskazał na ryzyka związane z możliwymi roszczeniami odszkodowawczymi w przypadku uchylenia decyzji będących podstawą nałożonych kar).

Jednocześnie należy zauważyć, że ochrona producentów artykułów rolno-spożywczych przed wymuszaniem nierealistycznie niskich cen dostaw nieodpowiadających rzeczywistym kosztom produkcji, a także dotyczące wszystkich przedsiębiorców kwestie mechanizmów dotyczących kar umownych, terminów płatności czy ochrony płynności finansowej są obecnie przedmiotem dyskusji na forum Unii Europejskiej. W przypadku przyjęcia nowych rozstrzygnięć w tym zakresie zostaną one wprowadzone do polskiego porządku prawnego.

Podkreślenia wymaga również, że Ministerstwo prowadzi stałe działania mające na celu wzmacnianie pozycji producentów na rynku rolno-spożywczym poprzez rozwój form zrzeszania producentów, wspieranie organizacji producentów i ich zrzeszeń, promocję długoterminowej współpracy w ramach łańcucha dostaw żywności oraz aktywny udział w pracach nad doskonaleniem unijnych regulacji dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych ukierunkowane na poprawę równowagi ekonomicznej pomiędzy uczestnikami rynku.

Ponadto informuję, że obecnie procedowane są przepisy w zakresie wprowadzenia pewnych rozwiązań w kierunku lepszego oznakowania produktów. Obecnie trwa analiza uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych projektu rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Małgorzata Gromadzka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1773)
(2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (Dz. Urz. UE. L 2019 Nr 111, str. 59)
(3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych

oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE. L 2013 Nr 347, str. 671)

(4) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1502)

(5) Art. $353^1$ Kodeksu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów